

DNEVI SLOVENSKE INFORMATIKE 2009

Dnevi slovenske informatike (DSI), ki jih organizira Slovensko društvo Informatika, so strokovno posvetovanje za računalniške in informacijske strokovnjake. Poleg tega, da ima posvetovanje najdaljšo tradicijo v Sloveniji, je hkrati redka strokovna prireditev na tem področju, ki ni podrejena interesu neke komercialne ali vladne organizacije, ampak poskuša biti pluralna in odprta. Redna udeležba okoli 400 ljudi z okoli 100 referati dokazuje, da Slovenija potrebuje takšno srečanje.

Letošnji Dnevi slovenske informatike so potekali v Kongresnem centru Bernardin v Portorožu od 15. do 17. aprila pod skupnim naslovom "Z inteligentnimi sistemi do strateške prednosti", ki se je navezoval na znano resnico, da je kriza lahko tudi priložnost, če vemo, kakšne spremembe so v nekem okolju potrebne, pa v "normalnih" časih zanje ni dovolj volje. Zamisel je bila dobra, nisem pa prepričan, da je konferenčno vsebino dovolj prevečala in da se je v Sloveniji okrepilo prepričanje o informatiki kot naši konkurenčni priložnosti. Morda bi morali biti bolj izzivalni in začeti z vprašanjem, ali ni prav informatika "zakuhala" globalne krize in ali nismo preveč slavili Sorosovo spretnost, da iz nič ustvarja milijarde?

Zdi se, da je politika začutila potencial teme, saj se je na konferenco najavil sam predsednik države, ki ga je potem sicer zamenjal njegov svetovalec mag. Franc Hočevar, v vsakem primeru pa gre za dober znak. Prišel pa je minister Golobič in povedal nekaj pametnih misli, okoli katerih bi morala slovenska skupnost informatikov naplesti ambicioznejše naveze za uveljavitev stroke, ki se Sloveniji ponuja že pol stoletja, pa gospodarstvo še zmeraj ni prav "zagrizlo". Sedaj je postalo očitno, da brez informatike tudi pametna politika ni več mogoča, čeprav še prevladujejo tisti, ki ostrijo "glogove kline" za obrambo pred hudičevim semenom.

V Portorožu je nastopilo nekaj zanimivih vabljenih predavateljev. Najprej akademik Ivan Bratko, ki je predstavil aktualno stanje umetne inteligence in nas nevsiljivo opozoril, da na tem področju naši strokovnjaki nekaj pomenijo v svetovnem merilu. To bi nam moralo vlivati več samozavesti, namesto da častimo čakanje v vrstah na masovne programske proizvode zelo povprečnega dome-

ta. Kot uvod v praznovanje 50-letnice naše mednarodne krovne federacije IFIP lahko štejemo predavanje Chri-santhije Avgerou, pronicljive Grkinje z London School of Economics, ki je ena od vodilnih funkcionark te ugledne organizacije, v kateri je naš Niko Schlamberger celo podpredsednik – česar naši mediji nikoli ne omenijo (Pa ne da iz strahu pred kršitvijo zaščitite osebnih podatkov?). Govorila je organizacijskih in družbenih preprekah pri inoviranju informacijskih sistemov. Ve se namreč, da več kot polovica informacijskih projektov ne pripelje do načrtovanega rezultata, ker okolje pričakuje, da bo nova tehnologija delovala ob nespremenjenih odnosih, ko pa to ne gre, se ji preprosto odrečejo. Zadel je "žbljico na glavico", čeprav nisem prepričan, da smo ji prevedli našo "rdečo nit" o strateški prednosti inteligentnih sistemov. Malgorzata Kalinowska-Iszkowska iz poljskega sestrskega združenja informatikov je svoje predavanje nasloвила Strateške rešitve za jutrišnji dan, izhajala pa je iz predpostavke, da gospodarske organizacije uvajajo inteligentne informacijske sisteme že zaradi pritiska konkurence (kar ne drži, ker mnoge raje propadejo!?), da pa je potreben pritisk na državo, ki se brani uvajanja teh sistemov v svoje poslovanje. Naj dodam svoje opažanje, da država kar naprej nekaj uvaja in troši velike denarje, le o učinkih se noče pogovarjati niti noče zanje odgovarjati. Vsem se je predstavil tudi Laboratorij za vizualne spoznavne sisteme na ljubljanski Fakulteti za računalništvo in informatiko in nakazal zanimive možnosti aplikacije njihovih rešitev.

DELO V SEKCIJAH

Nemogoče je predstaviti skoraj sto prispevkov v desetih sekcijah. Pomembna ugotovitev je, da referenti prihajajo tako iz gospodarstva kot iz javnih ustanov ter iz akademskega kroga, še posebej pa organizatorji spodbujajo študente. Na DSI že dolgo velja načelo, da z referati ni dovoljeno zganjati prodajne propagande in recenzenti striktno zavračajo prispevke, ki ne povedo ničesar novega. To se pozna pri interesu avditorija, ki je iz leta v leto večji, saj ni nevarnosti, da bi nastopajoči "mlatili prazno slamo". Prevladujejo mladi avtorji, med katerimi je še vedno le četrtina žensk, vendar se je pri študentski sekciji njihov delež že povzpел na tretjino.

Sekcija za informatiko v javni upravi

Predstavljenih je bilo preko 20 referatov, ki so se nanašali na javno upravo in na informacijsko podporo poslovanju javnih služb, kot so sodstvo, zdravstvo, inšpekcije itd. Interes za te teme na DSI narašča, kar je tudi posledica pasivizacije nekaterih drugih organizatorjev posvetovanj o informatiki v javni upravi.

Sekcija za informatiko v finančnih inštitucijah

Tokrat je bila na DSI organizirana že drugič in je z 10 referati kar dobro zasedena, čeprav bi glede na resne probleme bank v krizi pričakovali še kaj več. Predvsem sem med referati iskal temo o zaupanju v bančno poslovanje, pa je nisem našel.

Sekcija o sodobnih informacijskih tehnologijah

Kljub pretencioznemu naslovu ni pritegnila prav veliko avtorjev in tudi med vsebinami prevladujejo take, pri katerih bi težko dokazali, da se od drugih prispevkov na DSI razlikujejo ravno po sodobnosti. SOA gotovo ni več tako zelo revolucionarna stvar, da bi ji lahko pripisali takšen atribut. Menim, da bi morali "marketinške" oznake sekcij opustiti in se držati bolj stvarnih področij.

Sekcija za informacijsko družbo

Tudi ta ima nekaj težav z imenom, ker je bilo treba združiti več "rezidualnih" področij informatike, kot so pravni, sociološki in psihološki vidiki, informacijsko izobraževanje (pismenost), digitalni razkorak itd. Vendar poznajo tako tematsko opredelitev tudi v tujini in je vse manj sporna, vse več pa je tudi prijavljenih referatov. Letos je bila v ospredju kriminaliteta, podpora ljudem s posebnimi potrebami in študije o uporabnikih.

Sekcija za poslovne rešitve

Nekoč je zajela polovico vseh referatov, sedaj pa se je število teh osipalo na 12 referatov. Seveda je problem tudi ta, da so se pojavile nove sekcije, ki dejansko obravnavajo isto tematiko in je na tem mestu umestno vprašanje, kateri so razločevalni kriteriji. Takšni sta *sekcija za poslovno inteligenco* (9 referatov) in *sekcija za prenovo informatizacije poslovanja* (10 referatov). Morda je vse skupaj posledica tega, da se v enih sekcijah s poslovanjem ukvarjajo "tehnični" informatiki, v drugih pa "ekonomski" informatiki, vendar bi bila zanimiva ravno primerjava obeh pristopov. Takšna primerjava se pod univerzitetno streho ne bo nikoli zgodila, lahko pa bi jo zagotovili v krovni strokovni organizaciji.

Sekcija o metodologijah in pristopih k obvladovanju informatike

Sekcija je na DSI tradicionalna in tudi potrebna. V njej vedno pričakujemo bolj zahtevne teoretične prispevke, kar se povečini tudi dogaja, zaide pa tja tudi kakšen povsem praktičen pristop, ki bi ga pričakovali v kateri drugi sekciji.

Sekcija o sistemih in metodah operacijskih raziskav za podporo odločanju

Gre za prispevek strokovnega združenja za operacijske raziskave, ki deluje v okviru Slovenskega društva Informatika in ima lepo tradicijo in mednarodno odmevnost.

Študentska sekcija

Organizatorji si zaslužijo pohvale za obstoj in kakovost te sekcije, saj je plod njihovega posebnega prizadevanja. Ob tem naj omenim, da je prav pri prispevkih mladih avtorjev, ki posegajo po povsem novih orodjih, nekatere obšla skrb za slovensko strokovno izrazje. Mladi si pač ne delajo pretiranih skrbi glede tega in mirno uporabljajo angleške izraze. Ni druge rešitve, kot da si v Slovenskem društvu Informatika še bolj prizadevamo pri strokovnem slovarju, a bi si za to zaslužili tudi kaj več pomoči s strani državnih financierjev, saj ni mogoče vsega postoriti zgolj "na moralni pogon".

Okrogli mizi

Letos sta se zgodili dve odmevni okrogli mizi. Obe sta pripravila že preizkušena moderatorja Franci Pivec in Marjan Krisper. Prva je ob online sodelovanju izjemnega Bena Selfa iz State Departmenta (po zaslugi veleposlaništva ZDA v Ljubljani) ter dinamičnega omizja v Bernardinu govorila o "internetnem pojavu" Obama. Druga pa je odprla debato o "rdeči niti" letošnjega posvetovanja – z inteligentnimi sistemi do strateške prednosti.

SKLEP

Dnevi slovenske informatike imajo zaradi svoje neodvisnosti posebno mesto med strokovnimi srečanji informatikov. Povedati je treba, da vse resne skupnosti informatikov v razvitem svetu vzdržujejo takšne forume in se na ta način branijo pred popolno prevlado komercialnih interesov v svoji stroki. Ker je to zelo bistveno za zdrav razvoj, štejejo pravi informatiki podporo takšnim neodvisnim konferencam in udeležbo na njih za svojo obvezo in vprašanje časti. Iz tega pa tudi izhaja, da morajo organizatorji skrbeti za programsko odprtost in kulturo tolerance na takšnih srečanjih. Ocenjujem, da so DSI glede tega kar uspešni, čeprav bi morali biti še bolj iniciativni, saj je kar nekaj krogov aktivnih informatikov, ki še nimajo "domovinske pravice" v Bernardinu. To gotovo velja za "odprtokodnike", pa številne uporabnike na področju prostorskega načrtovanja, medijske informatike itd. In še nekaj: slovenska informatika ima za seboj polstoletni razvoj in če upoštevamo standard, da se naše področje razvija sedemkrat hitreje od povprečja, je to že prava zgodovina, ki se ji bo tudi treba posvetiti na naslednjih DSI.

Franci Pivec